

PIRTIN VIESTI

N:o 2/1997

Nurmeksen evankelisen opiston toveriliiton julkaisu

JOUKKOKIRJE

SAARNA, JOKA ON JÄÄNYT MIELEENI

Olin nuorisopäivillä Kokkolassa 1950-luvun loppupuolella. Jumalanpalveluksen saarnan piti rovasti Johannes Silanpää. Tekstiä en muista, mutta osa sisällöstä on jäänyt pysyvästi mieleeni. Vanha valkopäinen rovasti kuvaili puhuttelevasti omaa kasvuaan kristittyinä. Hän sanoi: "Ensin oli Minä ja Kristus. Sitten oli Kristus ja minä. Nyt on vain Kristus."

Heti sodan jälkeen kirkkomme nuorison piirissä oli hengellistä herätystä. Elämä oli hyvin epävarmaa ja tulevaisuudesta ei juuri uskallettu haaveilla. Omakohtainen usko aukaisi tulevaisuuden ja toivon näkymät. Nuorten innokkuudella haluttiin myöskin kertoa tästä löydöstä eli juhliassa oli nuorten todistuspuheenvuoroja. Niissä tietysti puhuttiin hyvin paljon itsestä. Puhe oli omalta osaltaan nuorten elämän etsintää ja rajojen selkiyttämistä. Julkinen puheenvuoro vahvisti itseä. Samalla se rohkaisi muita nuoria.

Seurakuntaneuvos Alma Saari oli Karstulan evankelisen opiston pitkäaikainen apulaisrehtori

Vanha rovasti viihtyi nuorten kanssa ja hän opetti meitä mukana olleita viisaasti. Ei hän väheksynyt eikä moittinut taitamattomiakaan ilmaisia. Hän iloitsi nuorten mukanaolosta, mutta hän puhui elämän antaman kokemuksen pohjalta. Voima saadaan Kristukselta. Hän on ensimmäinen ja tärkein. Hän on lunnastanut meidät ja avannut tien taivaaseen. Seurakuntayhteyteen, sanan ja sakramenttien käyttöön hän meitä sitten ohjaili. Niitten kautta ja avulla usko säilyy ja kasvaa.

Vuosikymmenten kuluessa olen usein muistanut tämän saarnan. Kaikilla asi-

oilla on elämässä oma aikansa. Valmiiksi emme kyllä koskaan tule. Johannes Kastaja sanoi Jeesuksesta: "Hänen on tultava suuremmaksi, minun pienemmäksi." (Joh. 3:30)

Kouluneuvos M.O. Karttunen sanoi viimeisinä elinvuosinaan, että hänellä on enää vain yksi pyyntö: "Jeesus Kristus, armahda minua!" On hyvä, että silloin, kun muut tuet häviävät, Kristus pysyy.

Alma Saari

KOHTAAMISPAIKKA

Kevät keikahtaa lähemmäksi,
valon väkevä silmänluonti
ikkunoissa, hangilla.

Jotain on tapahtumassa,
pihapaussa lintu viheltää:
tule mukaan, sinäkin tule!

Ja ovelta käväisee enkeli, astuu portaat,
siunaa matkan toisen luota toisen luo.

Mitä me sanomme toisillemme
tänä päivänä?

Niin paljon puhuttavaa
kertyy mielen matkoilla
mutta sydän varoo, vierastaa,
ei oikein tohdi.

On lupa olla hiljaa,

kuunnella kevään sinisyyttä sisimmässään,
ihmetellä omaa yksinäistä mieltään.

Sitten, kun siltä tuntuu
sanoa toiselle
sydämensä sanat.

Myös murheista on lupa puhua,
muistaa menetettyä,
avata itkulle ikkuna.
Se kirkastuu kun aika on
sen läpi näkyvä poistuvia pilviä
ja sinistä, ja sitten aurinko.

Mieli on lämmin kuin leivinuunin äärellä,
me tuomme pajunkissat pöydälle
ja puhumme muistoista,
siunauksista.

Myös ilosta me uskallamme puhua
pelkäämättä että se karkaa
käsimme alta.
Ystävänä kutsumme sen esiin,
nauramme kuin lapset.

Hyvästellessä käsi on lämmin,
silmissä siunaus.

Eeva Tikka

KIRKKOMUISTO VUODELTA 1956

Mirja Huuhka työskenteli pitkään Kotilieden toimittajana

sormikkaat, kun hän oli saattamassa New Yorkin satamassa Suomeen palaavaa ystäväämme, joka oli ollut siellä puoli vuotta stipendiaattina. Isä-Kosti jäi vielä jatkamaan stipendivuottaan ja odottelemaan minua Amerikkaan.

Mutta sitten sisälle tuttuun kirkkoon ja saarnaa kuuntelemaan. Sen piti pastori Seppälä. Hän aloitti, että kaikki mikä kohoaa ylöspäin, tekee mielen iloiseksi. Pääsiäisenä ilmapallot olivat ilmestyneet katukuvaan ja ne ilahduttivat väreillään. Yksi ja toinen niistä livahtaa lasten kädestä taivaan korkeuksiin. Kun lapset kasvavat, se tekee vanhemmat iloisiksi. Puhuja osoitti myös kirkon pylväitä, jotka nekin kohoavat ylöspäin ja kannattavat kattoa. Ne ovat kuin vertauskuvia siitä, että usko kannattaa meidän elämämme rakennusta.

Nämä muutamit lauseet olivat saarnan ydinsanoma ja ne ovat kantaneet minun elämäni vuosikymmenestä toiseen. Ilo ja usko. Olen saanut kokea monet kerrat siellä Kohtavaaran maisemissa näitä samoja tunteita. Kun olen noussut ylöspäin Kohtavaaran rinteitä - silloin kun vielä pystyin siihen - koin tämän ylöspäin nousemisen ilon ja pysähdyin ihaillemaan eteeni avautuvaa Pielisen kauneutta, joka toi hartaan mielen. Monta uskon kokemusta sain siellä hiljaisilla vaelluksillani ja myös ystäväni parissa. Aarteita ovat rakkaat muistot.

Kuinka lukemattomia saarnoja olen elämäni aikana Jumalanpalveluksissa kuulut ja vain harva on jäänyt unohtumattomana mieleen. Ja niistäkin vain muutamia kohokohdat.

Oli vuosi 1956 ja toisena pääsiäispäivänä oli perhekirkko Helsingin Vanhasa kirkossa. Suomessa oli tällöin suurlakko, kaikki oli pysähtynyt, postia ei tullut. Ei mitään viestiä elämäkumppanilta Amerikasta. Läksin kirkkoon kuusivuotiaan Päivin ja viisivuotiaan Eskon kanssa. Heillä molemmilla oli upouudet valkoiset sormikkaat ja otin heistä kuvan kirkon vierellä. Isä oli lähettänyt

MIRJA HUUHKA

hihtomatka Lappiin tehdään tulevana keväänä 7.-14.3.1998, Miesten päivät, joista vastaa Jukka Näkki, ovat opistolla viikko päästäisen jälkeen eli 17.-19.4.1997 ja vuoden 1998 ruskamatka Hettaan on 5.-12.9.1998.

Myös paljon muita kursseja ja tapahtumia mahtuu opiston tapahtumakalenteriin. **15.-18.9.1997** järjestetään opistolla **SLEY-Kirjojen esittely- ja myyntipäivät**. Paikalla on SLEY-Kirjojen edustaja, joka esittelee mm. **Luther-cd:n ja uuden Virsikirja-Vähä katekismusyhdistelmän**. Esillä on noin 200 SLEY-Kirjojen kustannetta. Päivien aikana on edullisia tarjouksia. Kutsumme erityisesti eri seurakuntien edustajia tutustumaan opiston uuteen palvelumuotoon - jatkossa SLEY-Kirjojen materiaalia on mahdollista tilata suoraan opistolta. Myyntinäyttelyn yhteydessä voivat seurakunnat pitää halutessaan opistolla työntekijäkokouksen. Näyttelymatkaan olisi mainio tilaisuus yhdistää myös työntekijöiden virkistymämatka vaikkapa läheiseen Sotkan kylpylään. Myös yksityiset henkilöt ovat tervetulleita tutustumaan sekä opistoon että SLEY-Kirjojen tuotantoon. Toivottavaa olisi että varsinkin ryhmät sopisivat tulostaan ja mahdollisista työntekijäkokouksistaan opistolle etukäteen.

LÄHDÖSTÄ SINÄ TEET PALUUN

Herra, sinä annat meille meidän elämämme, lasket sen kehdoissa lapsen käteen ja lapsi tarttuu siihen kysymättä mitä se on oleva ja tuova. Kysymykset tulevat myöhemmin ja me kysymme: miksi, miksi annat tämän, miksi otat tämän, miksi, me huudamme niin kovaa etemme kuule sinun vastaavan.

Anna meidän nyt olla hiljaa ja antaa tilaa sinun äänellesi. Se on elämän ääni ja se puhuu meille surussa ja ilossa, arjen kuorman alla ja pyhäpäivän levossa. Anna meidän kuunnella sitä niin että elämän levottomuudessa löytäisimme tien luottamukseen ja rauhaan. Sillä vuodet ovat lyhyet, kevät välähtää hangella ja kiipeää koivuun ja oksilla helisee kesä niin vähän aikaa; kohta puu on paljas ja oksat ojentuvat lumen alle. Tulee meidän vuoromme väsyä, irtoamisen aika.

Mutta siitä me kiitämme, Herra, ettet sinä väsy, ettei sinun armosi sammu kun päivä kääntyy iltaan ja että elämä on aina siellä missä sinä olet ihmisen kanssa. Sinun läsnäolossasi ovat yhtä ne jotka lähtivät ja ne jotka vielä jäivät, hän jota saatetaan ja me, hänen saattelijansa.

Lähdöstä sinä teet paluun: niin kuin muuttolinnut palaavat niin palaa ihminen, rakastamasi, luoksesi kotiin kevättä helisevän ilman halki.

Eeva Tikka

KEVÄÄN 1997 TOVERIPÄIVIEN JÄLKEEN

16.3.1997 kävivät 50-vuotisjuhlassailaiset, Laura Kempainen, Maiju Laine, Irma Numminen ja Aune Surakka, tervetöimässä rovasti Toivo Salomaata. Vierailusta tuli opiston välle kukkakortin muodossa kausi-terveiset, jotka nyt välitän kaikille opiston entisille opiskelijoille ja erityisesti rovasti Salomaan aikaisille oppilaille:

Johtaja Salomaan toivomuksesta välitämme kiitokset lämpimistä terveistä, muistamisesta ja esirukouksista.

Hän oli odottanut vierailuamme kun tiesi tulostamme. Hän muisti meidät kaikki nimeltä ja oli mukana kun kerroimme opiston vaiheista ja mm. että toveripäiviltä läh-

tiessämme kävimme katsomassa vanhan saunan paikkaa. Silloin hän muisti, että heidän lasten keinu oli isossa koivussa saunan luona.

Hän lauloi kanssamme Siionin Kanteleen laulut 191, 173, 445, 526 ja 435 ja yhtyi käsi kädessä lukemaamme Herran siunaukseen ja toivoi, että kaikki pääsisimme keran taivaan iloon kiittämään Herraa.

"Ja ristilipun suojaassa me taistelemme ilolla, seuraamme Karitsaa.

Jos meidät Jeesus iloon vie tai murheen alhoon kulkee tie,

Hän meitä johdattaa."

ROVASTI TOIVO SALOMAA 5.7.1915-12.5.1997

Opistomme ensimmäinen johtaja ja sittemmin johtokunnan pitkäaikainen puheenjohtaja rovasti Toivo Salomaa kuoli 12.5.1997 Joensuussa. Hänen veljensä Arvo Salomaa ja vävynsä Osmo Kauppinen toimittivat 30.5.1997 ruumiinsiunauksen ja hautausjumalanpalveluksen Nurmeksen siunauskappeliin, minkä jälkeen Toivo laskettiin haudata Valva-puolison, Teuvo-esiköisen ja Marja-tyttären viereen. Myös Riitta-tytär Itävallasta sekä Markku ja Heikki perheineen olivat isää ja ukkia saattamassa samoin Aino-puoliso ja hänen lapsensa perheineen. Lukuisia entisten työtoverien, ystävien ja oppilaiden joukko oli myös mukana. Muistotilaisuus pidettiin opistolla Kohtavaarassa.

Toivo Salomaa oli syntynyt Taivassalossa, käynyt koulunsa Viipurissa ja opiskellut teologiaa Hel-singissä. Papiksi hänet vihittiin Viipurin tuomiokirkossa 1937. Nuorena pastorina hän toimi ensin Suomen Luterilaisen Evankeliumiyhdistyksen palveluksessa 1937-1938, sitten Muolaan kirkkoherran apulaisena 1938-1939 ja vuodet 1939-1941 Sairalan Evankelisen kansanopiston johtajana. Sairalan opiston aikaan sijoittuu Toivo Salomaan ensimmäinen kosketus Nurmeksen opistoon: tammikuussa 1939 hän näet toimi Joensuussa sihteerinä kokouksessa, jossa perustettiin Nurmeksen Seudun Evankelisen Kansanopiston kannatusyhdistys ry. Tämän yhdistyksen palvelukseen hän tuli vuonna 1941. Kun opisto tammikuussa 1942 aloitti toimintansa Toivo Salomaa joutui kuitenkin olemaan rintamalla.

Opiston ensimmäisessä vuosikertomuksessa Toivo Salomaa kuvaa, miten "tykkimme jyrissä Karhumäen edustalla hahmoteltiin eräässä teltassa opistomme ensimmäinen talousarvio ja opetus suunnitelma". Vaatimattomissa Haikolan tilan rakennuksissa opistotoiminta sitten lähti käyntiin. Ensimmäisiä suuria yrityksiä oli uuden opistorakennuksen aikaansaaminen. Nuori johtaja työtovereineen kulki maakunnassa kansanopistosta kertomassa ja varoja keräämässä. Kaiken kaikkiaan hän teki yhdessä Lipnlahden kylän asukkaiden, muiden nurmekseläisten ja pohjoiskarjalaisten sekä kuhmolaisten opistotyön ystävien kanssa mahtavan urakan. Rakennus valmistui 1950 ja palveli opistoa kesän 1971 tulipaloon asti.

Toivo Salomaa jatkoi johtajan tehtävään opistossa keväteen 1963 saakka. Tuona aikana sadat nuoret sekä Pohjois-Karja-

lasta että Kainuussa saivat Kohtavaaran opistolta eväitä elämäänsä. Tärkeänä tavoitteena kristillisellä kansanopistolla oli Toivo Salomaa mielestä henkilökohtaisen uskon kirkastuminen oppilaille: "Kristillisen kansanopiston erikoistehävänä kansanopistojen yleisen kansalaiskasvatuksen ohella on johdattaa nuorensa tietoisien, omakohtaisen ratkaisun kohdalle Jumalan eteen ja korostaa tämän askeleen välttämättömyyttä". Toivon aikaisten vuosikurskien oppilaat, jotka yhä kokoontuvat toveripäiville, muistavat hänet ymmärtävänä, rohkaisevana ja lämminhenkisenä opiston johtajana, opettajana ja pappina. Muuan 1960 opistossa opiskellut, nyt jo miehen ikään ehtinyt toveriliittolainen luonnehti johtajaansa "lupsakaksi, ei ylpeäksi", sellaiseksi, joka "ei asettunut meidän yläpuolelle vaan kutsui meitä oppilaitaan yhdessä saunomaankin, mitä moni akateeminen ei olisi tehnyt".

Opistolta Toivo Salomaa siirtyi Lieksaan Pielisjärven seurakunnan 1. kappalaiseksi, missä virassa hän ehti tehdä 17 vuoden työn. Hän toimi myös Pielisjärven yhteislyseon uskonnonopettajana ja osallistui kunnalliselämään kaupunginvaltuuston jäsenenä kahdeksan vuoden ajan. Kappalaisen virastaan hän jäi eläkkeelle 1980, mutta avusti vielä sen jälkeen kymmenen vuoden ajan Pohjois-Karjalan seurakunnissa kirkollisissa tehtävissä.

Jo 1970-luvulla Toivo Salomaa oli mukana rakentamassa yhteyksiä Neuvostoliiton puolelle syntyneissä oleviin uusiin seurakuntiin ja niiden työntekijöihin ja jäseniin Virossa, Leningradin alueella ja Petroskoissa. Muun muassa tähän toimintaan Kuopion hiippakunnan emeritus-piispa Matti Sihvonen muistotilaisuuteen lähettämässään tervehdyksessä kiinnitti huomion. Nurmeksen opistokaan ei unohtunut, sillä Toivo Salomaa tuli Lieksaan siirtyttyään johtokunnan jäseneksi, 1971 johtokunnan puheenjohtajaksi. Johtokunnan jäsenenä hän pysyi kuolemaansa saakka, nimettiin sen kunniapuheenjohtajaksi sekä kannatusyhdistyksen kunniajäseneksi.

Evankelinen herätysliike oli Toivo Salomaan hengellinen koti ja kansanopistotyö Kohtavaaran maisemissa hänen suuri nuoruuden ja miehuudenkin rakkautensa. Vielä sairaana ja voimiansa hiipussa hän eli muistoissaan uudelleen opistoajoja ja kantoi huolta opiston tulevaisuudesta. Me opistolle myöhemmin tulleet työntekijät opinme Toivossa tuntemaan saman lämpimän, ymmärtävän, rakastavan ja rakastettavan persoonallisuuden kuin hänen oppilaansa aikoinaan. Häneltä riitti ymmärtämystä myös opistotyön muuttamista kohtaan. Niinpä hän ei milloinkaan asettanut uuden työntekijäpolven näkemyksiä ja vakaumusta kyseenalaisiksi vaan tuki ja kannusti hoitamaan opistoa kristillisellä opistona uusissa muuttuneissa olosuhteissa.

Toivo Salomaa on Nurmeksen evankelisen opiston historian "Grand old Man", jonka muistoa kiitollisina kunnioitamme. Muistotilaisuudessa tuotiin esiin myös hanketta muuttaa Nurmeksen katu- ja tienimisessä esiintyvä "Opistontie" Toivo Salomaan muiston kunnioittamiseksi "Toivontieksi". Näin voisi säilyä yksi muisto henkilöistä, jonka ponnistelujen tuloksena kansanopistotyö Nurmeksessa on lähtenyt käyntiin. Samalla nimi viittaa myös kristilliseen toivoon, jonka varassa me itse elämme ja opistokin toimii.

Kyllikki Tiensuu

